

Igal inimesel on õigus küsida enda kohta kogutud andmeid

December 7, 2016

Andmekaitse Inspektsiooni pöörduetakse sageli murega, et üks või teine ettevõtte ei võimalda tutvuda enda käsutuses olevate andmetega. Näeme oma igapäevatöö käigus, et ühelt poolt ei tea inimesed ise päris täpselt, mida ja kuidas on neil õigus küsida, teisalt aga ei ole ka ettevõtete esindajad kursis, kuidas sellistele päringutele vastata. Seega on hea meelde tuletada põhitõed, mis aitavad segadust ja konflikte vältida.

Mida on õigus küsida?

Ettevõtte või asutus, kes oma tegevuse käigus isikuandmeid töötleb, peab inimese soovil väljastama tema kohta käivad isikuandmed. Igal inimesel on õigus küsida, milliseid andmeid tema kohta kogutud on, kust need pärinevad ning mis eesmärgil ja kuidas neid kasutatakse. Samuti on inimesel õigus teada, kas tema andmeid on lubatud edastada ka kolmandatele osapooltele ning kellele täpselt tema andmeid edastatud on.

Mis kujul peab andmed väljastama?

Andmed tuleks võimaluse korral esitada sellisel viisil nagu küsija soovib – olgu siis e-posti teel või paber kandjal. Kui andmete küsija ei ole oma eelistust selgelt väljendanud, siis tasub see segaduse vältimiseks üle täpsustada. Kui soovitud viisil ei ole aga siiski võimalik andmeid väljastada või see oleks isikuandmete töötleja jaoks ebaproportsionaalselt koormav, võib andmete väljastamise viisi valida töötleja ise. Seejuures peab aga valima inimese jaoks võimalikult mugava viisi – et andmetega tutvumine oleks lihtne, kiire ja mõistlike kuludega.

Tasub aga teada, et kui andmeid soovitakse kindlasti paber kandjal ja andmete maht on suur, siis võib alates 21. leheküljest küsida ka tasu. Tasu suurus võib olla kuni 0,19 eurot iga väljastatud lehekülje eest. (Kui tegemist on andmetega, mille väljastamise eest on ette nähtud riigilõiv, siis täiendavat tasu küsida ei tohi.)

Mis aja jooksul peab vastama?

Küsitud andmed tuleb väljastada viie järgneva tööpäeva jooksul pärast seda, kui inimene on enda soovist teada andnud.

Millal võib keelduda?

Andmete väljastamisest võib keelduda neljal juhul: kui see kahjustaks kellegi teise õigusi või vabadusi, ohustaks lapse põlvnemise saladuse kaitset, takistaks kuriteo tõkestamist või kurjategija tabamist ning kui see raskendaks kriminaalmenetluses tõe väljaselgitamist. Juhul kui andmete väljastamisest keeldutakse tuleb sellest inimesele teada anda ning otsust talle ka selgitada ja põhjendada.

Ka põhjendatud keeldumise korral on vastamise tähtajaks üldjuhul 5 tööpäeva.

Mis saab edasi?

Kui selgub, et inimese kohta käivad andmed on valed, on tal õigus nõuda vigaste andmete parandamist. On ju ka andmetöötleja huvides, olgu selleks siis eraettevõtte või riigiasutus, et tema käsutuses olevad andmed on õiged ja vastavad tegelikkusele.

Kui andmete töötlemiseks seaduslikku alust ei ole, siis võib inimene nõuda ka oma andmete töötlemise lõpetamist, nende avalikustamise või neile juurdepääsu võimaldamise lõpetamist aga ka kogutud isikuandmete kustutamist või sulgemist.

Kui andmetega on kõik korras, sujub suhtlus üldjuhul kiirelt ja probleemivabalt ning muretsemiseks põhjust ei olegi.

Viide seadusele

Kirjelatud õigused tulevad isikuandmete kaitse seaduse [§-dest 19-21](#) [1].

Allikas URL: <https://www.aki.ee/et/igal-inimesel-oigus-kusida-enda-kohta-kogutud-andmeid>

Lingid:

[1] <https://www.riigiteataja.ee/akt/130122010011?leiaKehtiv#para19>